

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง “ การสร้างความหมายวัฒนธรรมวัยรุ่นในรายการปกิณกะบันเทิงทางโทรทัศน์ ” นี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ซึ่งเป็นการค้นหาความจริงจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ในเชิงลึก ข้อมูลที่นำมาศึกษาจัดว่าเป็นองค์ประกอบหลักของกระบวนการสื่อสารคือ “ ตัวสาร ” ซึ่งในที่นี้ก็คือรายการปกิณกะบันเทิงทางโทรทัศน์ที่นำเสนอวัฒนธรรม วัยรุ่น และข้อมูลจาก “ ผู้ส่งสาร ” หรือผู้ผลิตรายการประเภทดังกล่าว ซึ่งเป็นผู้สร้างความหมายของตัวบทรายการ โดยจะให้ความสนใจเน้นหนักกับการสร้างความหมายวัฒนธรรมวัยรุ่นที่ปรากฏในรายการ ซึ่งเป็นหน่วยที่ต้องการศึกษาของการวิจัยนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้จะศึกษา รายการปกิณกะบันเทิงที่นำเสนอวัฒนธรรมวัยรุ่นที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ประเภท Free T.V. ระบบ VHF ในช่วงเวลาที่ดีที่สุด สำหรับกลุ่มวัยรุ่น คือ ช่วงเช้าจนถึงก่อนเที่ยงคืนของวันเสาร์ - อาทิตย์ การที่เลือกศึกษารายการปกิณกะบันเทิงเฉพาะที่ออกในช่วงเวลาดังกล่าว เนื่องจากเป็นช่วงที่คาดว่าจะมีวัยรุ่นจะมีโอกาสเปิดรับชมมากที่สุด และการที่ศึกษาเฉพาะรายการที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ประเภท Free T.V. ระบบ VHF เนื่องจากเป็นสถานีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วประเทศได้รับชมอย่างทั่วถึงมากกว่า สถานีโทรทัศน์ประเภทบอกรับเป็นสมาชิกหรือโทรทัศน์ในระบบ UHF ดังนั้น สิ่งที่ปรากฏในรายการของสถานีโทรทัศน์ประเภทดังกล่าว จึงย่อมมีโอกาสถูกเปิดรับในวงกว้างกว่า

ในผังรายการของสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2539 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2540 พบว่ามีรายการที่จะนำมาเป็นประชากรที่ใช้ในการศึกษาดังต่อไปนี้

สถานีที่ออกอากาศ	ชื่อรายการ	เวลา/วันที่ออกอากาศ
ช่อง 5	เพื่อนกันวันเสาร์	10.00-11.00 น. / เสาร์
ช่อง 5	ทีนทอล์ก	11.00-12.00 น. / เสาร์
ช่อง 5	ทีวีแคมปัส	15.00-16.00 น. / เสาร์
ช่อง 5	อี ฟอ ทีน	13.00-14.00 น. / อาทิตย์
ช่อง 9	เสาร์ผู้สู	15.00 -15.30 น./ เสาร์
ช่อง 9	อาทิตย์คลับ	16.30 -17.00 น./ อาทิตย์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมตัวบทของรายการที่เป็นประชากรสำหรับการศึกษาวิจัยนี้ โดยการบันทึกวีดิโอจากการออกอากาศจริงทางโทรทัศน์ และสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการเกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และกระบวนการสร้างสรรค์ตัวบทรายการ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์บุคคลดังต่อไปนี้ ประกอบกับเอกสารของบริษัทผู้ผลิตรายการ บทความในหนังสือพิมพ์ และนิตยสารที่น่าเสนอบทความที่เกี่ยวกับรายการที่อยู่ในขอบเขตการวิจัย

- รายการทีนทอล์ก และอี ฟอ ทีน ผู้ให้ข้อมูลคือ คุณภิญโญ ฐรรณ กรรมการผู้จัดการบริษัททีนทอล์ก จำกัด
- รายการทีวีแคมปัส ผู้ให้ข้อมูลคือ คุณพิไลวรรณ บุญถิ่น กรรมการผู้จัดการบริษัทแมสมอนิเตอร์ จำกัด
- รายการเพื่อนกันวันเสาร์ ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ คุณอรพรรณ วัชรพล กรรมการผู้จัดการบริษัทโพลีพลัส เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด คุณชนวรรณ กาญจนะประสาธ และคุณสิริมา พินิจ พนักงานฝ่ายสร้างสรรค์รายการเพื่อนกันวันเสาร์
- รายการเสาร์ยูู้ ผู้ให้ข้อมูลคือ คุณจิตรกร เตียงวัฒนะหิรัณย์ พนักงานฝ่ายสร้างสรรค์รายการเสาร์ยูู้ บริษัทอาร์เอส โปรดักชั่น จำกัด
- รายการอาทิตย์ ผู้ให้ข้อมูลคือ คุณรุ่งโรจน์ แสงมงคลชัย พนักงานฝ่ายสร้างสรรค์รายการอาทิตย์ บริษัทอาร์เอส โปรดักชั่น จำกัด

วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่เป็นตัวบทของรายการโทรทัศน์ และคำสัมภาษณ์ของผู้ผลิตรายการที่เก็บรวบรวมได้นั้น จะนำมาศึกษาและวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดเรื่องการสร้างความหมายของวัฒนธรรมวัยรุ่นผ่านสื่อโทรทัศน์ แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความหมายในเชิงสัญวิทยา แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการของสถานีโทรทัศน์ MTV ตลอดจนแนวคิดจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวคิด และอาศัยลำดับของปัญหามาเป็นขั้นตอนของการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาว่ารายการปกิณกะบันเทิงทางโทรทัศน์มีนโยบาย วัตถุประสงค์ และ กระบวนการสร้างสรรค์ตัวบทเกี่ยวกับวัฒนธรรมวัยรุ่นอย่างไร และมีการแสดงออกในรูปแบบและ เนื้อหาของรายการแต่ละรายการอย่างไร

2. วิเคราะห์ว่ารายการปกิณกะบันเทิงทางโทรทัศน์ ทั้งในส่วนของผู้ผลิต และ ตัวบทของรายการ มีกระบวนการสร้างความหมายของวัฒนธรรมวัยรุ่นอย่างไร โดยอาศัยแนวคิด เกี่ยวกับการสร้างความหมายในเชิงสัญลักษณ์มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ และนำแนวคิดเกี่ยวกับการ ผลิตรายการของสถานีโทรทัศน์ MTV มาวิเคราะห์เปรียบเทียบ

การนำเสนอข้อมูล

งานวิจัยจะนำเสนอการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างความหมายของ วัฒนธรรมวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ ที่นำเสนอในรายการปกิณกะบันเทิงทางโทรทัศน์ในเชิงพรรณนา วิเคราะห์ แล้วจึงอภิปรายสรุปผลพร้อมกับข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย